

Dagboek Chitwanmissie 1 t/m 7 november 2009

Vrijdag 30 oktober 2009

Tegen de avond komen we aan in Sapana Village in Chitwan, de plek waar MCC al vier jaar eerder op missie is geweest. Chitwan is een paradijs, na vier dagen luchtvervuiling, armoede en hectiek in Kathmandu.

We worden hartelijk ontvangen door Durba en zijn staf. Durba, een jonge Nepalees en mede-eigenaar van Sapana Village, is de spil en de grote stimulator van het project en ondersteunt daarnaast al voor het vijfde jaar de Chitwanmissie met raad en daad. Sapana Village, voor de helft dus eigendom van Durba en voor de andere helft van FEMI, een Nederlandse ontwikkelingsorganisatie, is een kleinschalig project dat tot doel heeft de lokale Tharubevolking te ondersteunen en de unieke cultuur te behouden. Er zijn opleidingen, projecten t.b.v. werkgelegenheid, een schooltje (in ontwikkeling) en andere lokale programma's. Jongens uit de omgeving werken hier als stagiaire en hebben daarna een goede uitgangspositie bij andere werkgevers in de buurt. Sapana Lodge, het smaakvol opgezette hotel, voorziet in de financiële behoeften van de projecten en dient tevens als centrum van aansturing. Zie www.sapanalodge.com en www.femi.org.

Zaterdag 31 oktober

We verven met ons allen de buitenkant van de nieuwe lodge, samen met de plaatselijke bouwvakkers. Muziekje erbij, af en toe een slok water en smeren maar. 14 paar handen maken korte metten met de kale muren en het houtwerk.

Daarna is het tijd voor de kennismakingsronde. We zijn met ons veertienen: tien man sterk van de Spitimissie 2008 (het hele team vond het checken met elkaar voor herhaling vatbaar), aangevuld met 4 verse krachten.

Teamleden zijn de artsen Tamara, Anne, Renske, Karlien (medisch eindverantwoordelijke) en Luc (missieleider), kinderverpleegkundige Suzanne, tandarts Hetty en mondhygiënist Mariëtte, toxicoloog Iris, beleidsmedewerker Hansje, Hemmie (voormalig legerarts), Elsa (voormalig werkzaam in het onderwijs en coach) en Marie-Jose (onderwijs) van het Chitwan-schoolprojecten) en Bea (medewerker daklozenopvang). Al met al een team met diverse deskundigheden en specialismen.

Zondag 1 november, eerste checkdag.

Ontbijt om 7.15 uur en vertrek om 8 uur naar Shaktikhor, waar we 2 dagen gaan checken. Het dorp ligt op ongeveer 1½ uur rijden van Sapana Village. Mooi om op deze manier iets meer van de omgeving te zien. De Terai, waar Chitwan onderdeel van is, is een uitgestrekt en vlak gebied, doorsneden met rivieren, met landbouwgrond en jungle en met in noordelijke richting zicht op de met de dag helder wordende besneeuwde toppen van de Himlaya's. De vruchtbare grond wordt bebouwd met groente, rijst en granen. De oogst is aan de gang en we zien beelden en taferelen die in Nederland allang tot het verleden behoren: maaien en dorsen met de hand, hooioppers en korenschoven die op het land staan, rijst en graan dat ligt te drogen en dat vervolgens op allerlei creatieve manieren ontdaan wordt van stof en vliesjes. Overal lopen kippen, eenden, geiten, koeien en waterbuffels rond, op het land en in en rond de huizen. Weinig afstand tussen dier en mens hier.

Bij de school in Shaktikhor aangekomen zetten we binnen een paar minuten de stations op, alsof we dat gisteren voor het laatst deden i.p.v. vorig jaar. De inschrijving begint en de eerste kinderen worden gemeten en gewogen. De vertalers zijn hard nodig want deze kinderen spreken geen woord Engels. Ze komen van een private en een regeringsschool, maar veel verschil maakt het niet zo te zien: het lijkt zelfs of de kinderen van de gratis regeringsschool er beter

verzorgd uitzien. Een van onze helpers vertelt: "In Nepal ben je verplicht je kind op een private school te doen als je meer verdient dan een bepaald bedrag. Keuzemogelijkheid heb je niet." Een privé-school is volgens hem niet altijd beter; hij zou zijn kind graag op de regeringschool in Chetrasari zien maar verdient daar helaas net teveel voor. De school waar we hier checken, ook een regeringschool, heeft de kinderen zo te zien niet veel te bieden: kleine en donkere klaslokalen, zonder enige versiering of aankleding.

Deze eerste dag zien we 165 kinderen, de meeste redelijk gezond en verzorgd. Tussen de middag krijgen we dal bhat: linzen met rijst en wat groente. Lekker dit keer! Conclusie na de eerste checkdag: topdag, prima georganiseerd en gesmeerd verlopen. Terwijl de lucht ruikt naar vuur en de slierten rook van de kookvuurtjes over het land hangen rijden we terug. Heerlijk onder de warme douche, het stof afspoelen en daarna, begeleid door het geluid van krekels en met een lekker biertje in onze hand, de evaluatie van dag 1. Iedereen is dik tevreden. Lekker eten, nog een biertje, een goed bed met schone lakens.... We hebben het hier niet slecht; een understatement: we hebben het geweldig! Checken verloopt in de meeste gevallen heel wat minder luxueus en comfortabel. En even voor de duidelijkheid: we betalen dit allemaal zelf!

Maandag 2 november, checkdag 2 in Shaktikhor.

Vandaag hebben we ruim 200 kids gezien. Lekker gewerkt, geen bijzonderheden. Wel was vandaag het aantal erg vuile en onverzorgde kinderen veel groter dan de eerste dag. De lunch was een herhaling van gisteren, maar deze versie van dal bhat is niet verkeerd! Ik ben, in tegenstelling tot de meeste andere groepsleden, geen liefhebber, dat zal duidelijk zijn... maar over deze lunches valt niets te klagen.

Dinsdag 3 november, Kumrose

170 kids gecheckt in dit jungledorp dat op 20 minuten rijafstand van Sapana ligt. Om de stations in te richten hebben we het hele dorp moeten ontdoen van banken, stoelen en tafeltjes en nog kwamen we tekort. Er is niet veel bezit hier. Men zit op de grond, er is een enkele tv en verder ontbreekt iedere luxe. Het dorp leeft van de landbouw.

We checken onder een afdak, waar in het midden een grote stapel rijst ligt te drogen. De kinderen zien er onverzorgd uit, maar zijn actief en vrolijk. Veel baby's ook, huilend en lachend. Ook hier lijken de kinderen in redelijke conditie te zijn. Het maakt nogal verschil of je leeft van het land in een vruchtbaar gebied met een goed klimaat, of, zoals vorig jaar, hoog in de Himalaya's waar de temperatuur maar een paar maanden per jaar hoog genoeg is om de gewassen te laten groeien. Het aantal kinderen met ernstige anemie (te laag ijzergehalte in het bloed) lag daar vele malen hoger. Een dieptepunt deze dag is een gehandicapt jongetje, broodmager, met ongelofelijk dunne armpjes en beentjes. Hij lijkt nergens op te reageren, vertrekt alleen zijn gezicht even als ik in zijn vinger prik. Conclusie van de dokters: een onbekend syndroom waar we helaas niets aan kunnen doen. We geven zijn vader mee wat we te bieden hebben aan medicijnen en vitaminen. Eigenlijk heeft hij fysiotherapie nodig, om zijn spieren en reflexen te oefenen, dus hij wordt op de lijst gezet voor aanmelding bij het Lilianefonds. Zij hebben soms de mogelijkheid om een fysiotherapeut langs te sturen.

Af en toe is de situatie behoorlijk chaotisch: een goede doorman die de stroom kinderen en ouders reguleert, ontbreekt hier. Dat moet morgen beter!

De medewerking in het dorp is anders dan we gewend zijn in vorige jaren. Waar het aan ligt is ook voor Durba niet duidelijk en hij baalt er stevig van. Misschien is het de oogst waar iedereen druk mee is? Of is er sprake van gewenning, nu we op deze plek voor het derde jaar zijn? Wat wel weer positief is is dat de kinderen "van over de brug", die hier voor de eerste keer komen, duidelijk in slechtere

conditie zijn dat de kinderen uit Kumrose zelf. Ons werk van eerdere jaren is dus niet voor niets geweest!

4 november, Kumrose

De dag begint met een blauwe schicht over het water van de rivier: een ijsvogel. In Nepal is dit geen bijzondere vogel zoals in Nederland; er schijnen hier meerdere soorten voor te komen, van groot tot klein.

In Kumrose is de rijst onder het afdak waar we checken opgeruimd, zodat we aanzienlijk meer ruimte hebben. Het werk verloopt een stuk beter dan de dag ervoor: Elsa, inzetbaar voor diverse klussen, doet het geweldig als doorwoman. Als de rij lang genoeg is krijgen de wachtenden een praktischles tandenpoetsen aangeboden, met groot plezier voor zowel Elsa als de kinderen. Renske en Tamara bezoeken intussen een school en geven daar gezondheidsvoorlichting aan de kinderen en de docenten. Met resultaat: na afloop wist de Principal, het hoofd van de school, ons prima te vertellen waarom het zo belangrijk is je handen te wassen en je tanden te poetsen.

In het dorp wordt bij veel huizen druk gebouwd aan een biogasinstallatie, waardoor er binnenkort op gas gekookt wordt in plaats van op hout. Veel beter voor het milieu en, ook belangrijk: als er minder hout gekapt wordt leidt dat tevens tot minder erosie en vervolgproblemen.

In stevig tempo checken we 150 kinderen. Om 2 uur zit het erop en hebben we een vrije middag. We gaan we de jungle in! Na een lunch van tosties en groentepakora (lof voor de kok van Sapana die ons steeds zulk lekker eten voorzet!) installeren we ons op de rug van een olifant. We zitten met ons vieren in een houten rekje, met de ruggen tegen elkaar, ieder in een hoekje met onze benen op de olifant. Redelijk comfortabel, ware het niet dat ons rekje wat scheef staat, waardoor Luc enigszins in de verdrukking dreigt te komen. De oogst van deze tocht: een muskushert, een neushoorn (wel ja...), een wilde pauw, een maraboe, een hop en een stel apen. Niet gek!

5 november, Hardi en Chetrasari

We zijn er vroeg, maar maken toch een trage start en zijn bovendien al snel door de kinderen heen. De meesten blijken namelijk op de school te zitten waar we morgen gaan checken. Maar niet getreurd: kinderen genoeg in Nepal! Luc trekt er met Durba op uit en al snel komen de leerlingen van een schooltje in de buurt aangemarcheerd, de tien allerkleinsten in een huifkarbakfiets.

We lunchen "thuis" in Sapana en checken 's middags op de school in Chetrasari, op loopafstand van ons hotel. Deze government school zit er geweldig verzorgd uit: muurschilderingen met thema's over gezondheid en hygiëne, aangeklede en gezellige leslokalen, een computerlokaal en een schoon en goed onderhouden toiletgebouw met een grote schone wasbak, voldoende kranen en zeep, die iedere dag wordt ververs! De Principal is actief en helpt ons waar dat nodig is. Twee van zijn oudste leerlingen worden met succes ingezet bij het pleistersplakken op de prikpost. Ze hebben plezier in het werk! Overigens: Hetty, die dit jaar weer Spiti was, weet te melden dat van de jongens en meisjes die ons vorig jaar zo goed geholpen hebben er een aantal is begonnen op de pre-medical school... Mooi neveneffect van de MCC-missies!

We werken snel en efficiënt en checken in korte tijd een hoop kinderen. Het verschil met het werk in de ochtend in Hardi is groot: daar waar veel kinderen bang voor wat er met ze ging gebeuren en was het een uitdaging om ze op hun gemak te stellen en te prikken zonder schrik. De kinderen in Chetrasari zijn vrolijk, schoongepoetst, behoorlijk communicatief en vol vertrouwen in "de dokters". In totaal checken we 170 kinderen deze dag.

Na het werk lopen we terug naar het hotel en maken – bij gebrek aan een brug - een spannende oversteek door de rivier in plaats van eroverheen.

6 november, Chetrasari

Een dag heel hard gewerkt, met 184 gecheckte kinderen als eindresultaat. Kinderen van de school en uit de directe omgeving. Geen bijzonderheden, gewoon een topdag.

7 november, Chetrasari

Laatste, drukke ochtend. Veel huilende kleintjes met hun soms barse ouders. Dat maakt het werk extra uitdagend: ze op hun gemak stellen, afleiden met de bellenblaas en dan snel prikken zonder dat het een drama wordt. Eerlijk gezegd vind ik dat het leukst...

Hoogtepunt van de dag was een babytje van een week oud, bloot in een dekentje gewikkeld en gebracht door oma of overgrootoma. Een prachtig kindje, met een goede score!

Na het werk nemen we afscheid van de school en de helpers. We hebben voor iedereen een klein presentje als dank voor de inzet en de hulp die we van hen kregen. Vooral de jongens die de hele week met ons hebben opgetrokken en hebben getolkt bij de dokters, hebben erg hun best gedaan. Ze begonnen wat aarzelend, maar raakten allengs steeds meer betrokken en enthousiast. Vanavond zijn ze bij het afscheidsdiner.

In totaal hebben we deze week 1211 kinderen gecheckt. Een enorme score! Samen met de drie andere missies in Nepal deze maand (in Ghorka, Pokhara en Kathmandu) krijgen tussen de 4000 en 5000 kinderen medische zorg! Een geweldig resultaat dat, met name door de voorlichting die we geven, meer is dan een eenmalige investering. Want naast de kinderen krijgen ook de ouders en de leerkrachten voorlichting over gezond eten en het hoe en waarom van tandenpoetsen en hygiëne. Belangrijk, want uit onderzoek is gebleken dat een basale hygiënische handeling als handenwassen na het toiletbezoek en voor het eten enorm positief uitwerkt op de gezondheid van de kinderen.

Over het algemeen was de gezondheidssituatie van deze kinderen redelijk goed. Ook de tandartsen waren tevreden over de toestand van de meeste gebitten en hadden af en toe eigenlijk te weinig te doen naar hun zin.

Sommige kinderen hadden de scoreformulieren van eerdere checks – die ter plekke worden bewaard - bij zich en het is verheugend om te zien dat de gezondheid van de meeste kinderen vooruitgegaan is.

Zie voor een uitgebreid medisch verslag het medische eindrapport.

Rest de vraag wat MCC nu verder gaat doen in Chitwan, waar we nu voor het vijfde jaar zijn geweest. Volgens de doelstellingen van MCC moet de missie worden afgesloten. Maar: wat gebeurt er dan met de opgebouwde kennis en met verbeterde gezondheidssituatie van de kinderen in dit gebied? Er is onvoldoende geld, kennis en menskracht onder de lokale bevolking om het werk geheel over te nemen. Is het antwoord doorgaan, maar dan met een programma voor (zwangere) moeders en jonge kinderen?

Tot slot

Het veertienkoppige team kijkt met grote tevredenheid terug op een volle week hard en mooi werken. De voormalige Spitigangers gaan samen nog een week trekken van Ghorka naar Dadingbesi, de anderen vertrekken al eerder terug naar huis. Dank aan Durba en de mensen van Sapana, die zo goed voor ons hebben gezorgd.

Hans van Loon, 27 november 2009.